

Mesleki Açık Öğretim Lisesi Öğrencilerinin Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüşleri ile Sınav Kaygılarının İncelenmesi**

Ali Yaman^{1*} & Halük Ünsal²

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye

²Gazi Üniversitesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi (Received): 24/11/2023

Kabul Tarihi (Accepted): 26/12/2023

Düzeltilme Tarihi (Revised): 25/12/2023

Yayınlanma Tarihi (Published): 28/12/2023

Özet

Bu araştırmanın amacı, Mesleki Açık Öğretim Lisesi öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemek ve çeşitli değişkenler (cinsiyet, açık öğretimi tercih nedeni) açısından incelemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli ve tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Ankara ili Mamak ve Yenimahalle ilçelerinde öğrenime devam eden 410 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler, Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüş Ölçeği ve Ayda Sınav Kaygısı Ölçeği ile toplanmıştır. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin daha yüksek ve daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, iş imkânlarını arttırmak, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin diğer öğrencilere göre sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin daha yüksek ve daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre sınav kaygılarının daha düşük olduğu ve daha az sınav kaygısı yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ölçeklere verilen cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin olumlu ve sınav kaygılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Mesleki Açık Öğretim Lisesi, sınav hizmetleri, sınav kaygısı.

Examination of Vocational Open Education High School Students' Opinions About Examination Services and Exam Anxiety

Abstract

The aim of this research is to determine the relationship between Vocational Open Education High School students' opinions about examination services and their exam anxiety and to examine it in terms of various variables (gender, reason for choosing open education). Descriptive screening model and stratified purposeful sampling method were used in the research. The sample of the research consists of 410 students studying in Mamak and Yenimahalle districts of Ankara. Data were collected with the Opinion Scale towards Examination Services and the Monthly Examination Anxiety Scale. It has been determined that male students have higher and more positive opinions about exam services than female students. In general, it has been determined that students who prefer open education to advance in their job, increase job opportunities, and increase knowledge and culture have higher and more positive opinions about examination services than other students. It has been determined that male students have lower test anxiety and experience less test anxiety than female students. A significant negative relationship was found between students' opinions about exam services and their exam anxiety. When the answers given to the scales were evaluated in general, the students' opinions about the exam services were positive and their exam anxiety was at a medium level.

Keywords: Vocational Open Education High School, examination services, exam anxiety.

*Sorumlu Yazar: E-mail: aliyaman.meb@gmail.com

Orcid No: 0000-0001-7935-0588

** Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında gerçekleştirdiği yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmeler, öğretme-öğrenme süreçlerine olumlu katkılar sağlamıştır. Eğitimde verimliliği ve etkililiği artırma, bireylerin değişen ilgi ve isteklerine göre eğitim ihtiyaçlarına cevap verme gerekliliği, açık öğretim ve uzaktan eğitim gibi uygulamaların gelişmesini sağlamıştır. Bu konuda eğitimdeki gelişmelerin en önemlilerinden biri olan uzaktan eğitim; geleneksel eğitimdeki yöntem, yaş, zaman, yer, amaç gibi sınırlılıklara bağlı kalmadan özel olarak hazırlanmış yazılı gereçler, kitle iletişim programları ve kısa süreli olarak yüz yüze öğretimin bir sistem bütünlüğü içerisinde kullanılarak yürütülen eğitim etkinlikleridir (Hızal, 1983). Uzaktan eğitim, ekonomik ve esnek olmanın yanı sıra geniş öğrenci kitlelerine eğitim imkânı da sağlamaktadır.

Eğitim hizmetlerinin ihtiyacı olan tüm bireylere ulaştırılması gereksinimi, hayat boyu öğrenmenin önemini ortaya çıkarmaktadır. Hayat boyu öğrenme kavramı genel eğitimi, mesleki eğitimi ve yaygın eğitimi içine almaktadır. Bu eğitim süreçleri temel ve esas (yazma, okuma, vatandaşlık) kazanımların yanı sıra, çalışma hayatına da hazırlık sağlamaktadır. Yetişkinler için yaşam boyu öğrenmenin bir parçası olarak yetişkinlerin genel eğitimi, kariyer gelişimi, iş yerinde öğrenilenler ya da günlük hayat rutinleri de sayılabilir (Colardyn, 2001).

Toplumlar açısından nitelikli insan gücünün sağlanması için bireyin alacağı eğitimin niteliği oldukça önemlidir. Bu açıdan bakıldığında mesleki ve teknik eğitimin insanların ve toplumların hayatındaki önemi daha da ortaya çıkmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimin temel amacı, kişiye işin veya görevin etkinlikle yapılabilmesi için gerekli yeterlikleri kazandırmaktır. Yeterlik, genel olarak kapasite ve yeteneği belirlemektedir (Önen, 2002). İş alanlarının ihtiyaç duyduğu kalifiye yetişmiş insan gücünü hazırlamada mesleki eğitim kurumlarının önemi büyüktür. Bu konuda bugün birçok ülkede değişik uygulamalar mevcuttur. Mesleki ve teknik eğitimin önemli bir bölümünü oluşturan kurum Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı Mesleki Açık Öğretim Lisesi (MAÖL) bu uygulamalardan biridir.

Türkiye’de MAÖL, öğretimi uzaktan öğretim teknolojileri kullanarak veren ve bu hizmeti merkezi sistemle yürüten bir kurumdur (MEB, 2005). Genel anlamda bir meslek edinmek veya mesleki olarak kendini geliştirmek isteyen kişilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla meslek lisesi öğrenimi veren bir açık öğretim kurumudur. MAÖL, eğitimini yarıda bırakmış, çeşitli sebeplerle gidememiş veya devam edememiş kişilere eğitim olanağı sağlayarak onları mesleğe hazırlamaktadır. MAÖL öğrencileri; yarıda bırakılan eğitimi tamamlamak, lise diplomasına sahip olmak, meslek edinmek, yükseköğrenime gitmek, iş imkânlarını arttırmak, çalışılan işte ilerlemek, bilgi ve kültürü arttırmak gibi nedenlerden dolayı öğrenim görmek isteyenlerden oluşmaktadır. Adıgüzel (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin MAÖL’ü tercih etme nedenlerinin; gündüzleri bir işte çalışabilme imkânı sunması, derslerin akşamları veya hafta sonlarında olması, örgün eğitimde okuma hakkı kalmayanlar için devam edebilme fırsatı vermesi ve kılık kıyafet serbestliği olarak belirlenmiştir. Şahin ve Uysal (2017) tarafından yapılan araştırmada öğrenci ve mezunların öğretimlerini sürdürme nedenleri; “ekonomik, ayrımcılık, eğitim sistemi, kişisel” olarak belirlenmiştir. Bitirme amaçları ise iş bulma ve değiştirme, işte pozisyonunu değiştirme gibi “mesleki amaçlar (iş yaşamı ile ilgili amaçlar)”; eğitimi ilerleterek devam etme gibi “akademik amaçlar”; kendine güveni geliştirme, okuma isteğini gerçekleştirme ve daha kültürlü olma gibi “kişisel gelişme amaçları” olarak belirlenmiştir. Yavuz (2014) tarafından yapılan araştırmada ise MAÖL’ü tercih nedenine göre tercih nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

MAÖL kapsamında 38 alanda eğitim verilmektedir (MAÖL 2023-2024 Haftalık Ders Çizelgesi, 2023). Endüstri, Kız, Ticaret meslek liseleri ve İmam Hatip Lisesi programları uygulanmaktadır (MEB, 2005). Öğrenciler ders geçme ve kredi sistemine göre mezun

olmaktadır. Uzaktan öğretimin temel süreçlerinden yararlanan MAÖL’de okutulan ortak ve seçmeli dersler, örgün öğretime uygun şekilde Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’na belirlenmektedir. MAÖL web sitesinde dönem sınav soruları, ders notları, e-kitaplar yer almaktadır (MAÖL, 2016). Ayrıca Halk Eğitimi Merkezi müdürlükleri tarafından öğrencilere ders kitapları verilmektedir.

MAÖL’de meslek dersleri eğitimi yüz yüze yapılmaktadır ve öğrenciler bu derslere okulun/kurumun belirlediği plan çerçevesinde hafta sonları veya akşamları devam etmek zorundadır. Yüz yüze eğitimde başarının değerlendirilmesi, eğitimin yapıldığı okul müdürlüğü tarafından tabi olduğu mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Uzaktan eğitimle yapılan derslerin sınavları ise dönem sonlarında MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nce gönderilen öğrenci bilgileri esas alınarak MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün belirlediği okul veya kurumlarda her yıl üç kez yapılmaktadır. Merkezi sistem ve test yöntemiyle yapılan sınavın adı Açık Öğretim Kurumları Sınavı (AÖKS)’dir.

MAÖL, büyük bir öğrenci kitlesine hitap etmektedir. 2023-2024 yılı 1. dönem öğrenci sayısı onbinleri bulmaktadır ve bu sayının gün geçtikçe daha da çoğalması beklenmektedir. Bu açıdan bakıldığında, MAÖL’deki sınav hizmetlerinin yeterliliğinin ve etkililiğinin belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. MAÖL öğrencileri için yapılan AÖKS, sunulan sınav hizmetlerinin niteliği ve kalitesi açısından önemli bir faktördür. AÖKS; üniversiteye geçiş yapma, bir işe girme, iş hayatında ilerleme, meslek edinme gibi önemli amaçları gerçekleştirmek için bir basamak olması nedeniyle sınava giren öğrenciler açısından büyük bir öneme sahiptir. Türkiye’de her yıl üç kez yapılan AÖKS, binlerce öğrenci için önemli bir stres kaynağı olma özelliğindedir. Sınava girenlerin mesleğini, mesleki koşullarını, statüsünü, iş bulma imkânlarını ve gelirini belirlemede önemli bir etkisi olduğundan, bu sınavın öğrencilerde kaygı uyandırması kaçınılmazdır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, genel olarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla kaygı yaşadıkları görülmektedir (Alyaprak, 2006; Aslan, 2005; Atak, 2004; Ayan, 2015; Cesim, 2014; Çakmak, 2007; Eraslan, 2010; Kayapınar, 2006; Kısa, 1996; Lawrence, 2014; Martin, 1997; Mohammadyari, 2012; Softa, Karaahmetoğlu ve Çabuk, 2015; Şahinler, 2018; Yağcı, 2010; Yalçınkaya, 2011; Yıldız, 2007; Yolcu, 2015; Zengin, 2008). Diğer yandan Aydın (2016), Özen (2016) ve Ün (2018) tarafından yapılan araştırmalarda, erkek öğrencilerin sınav kaygısının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu; Pazarlı (2009), Habacı (2013) ve Aydoğmuş (2016) tarafından yapılan araştırmalarda anlamlı bir farklılık olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

AÖKS’nin öğrenciler üzerinde yarattığı kaygı ve bu sınav kapsamında sunulan hizmetler son derece önemlidir. MAÖL’de verilen sınav hizmetlerinin daha verimli ve kaliteli hale getirilebilmesi; sınav kaygısının kaynağının belirlenmesi, azaltılması ve giderilmesi yönünde çalışmalar yapılabilmesi için öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin ve sınav kaygılarının incelenmesi, sınav hizmetlerine yönelik görüşler ile sınav kaygıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve sorunlara yönelik çözümler üretilmesi gerekmektedir. Alanyazın incelendiğinde MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerini ve sınav kaygılarını doğrudan ölçen ya da sınav hizmetlerine yönelik görüşler ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir bilimsel araştırmaya rastlanmamıştır. Bu durum, hem eğitim sisteminin paydaşları açısından hem de sınav sisteminin değerlendirilmesi bakımından önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Bu araştırmada, alanyazında eksikliği fark edilen AÖKS ile ilgili sunulan hizmetlere yönelik öğrenci görüşleri ile beraber öğrencilerin sınav kaygıları da incelenmiştir. Elde edilen bilgiler ışığında MAÖL kapsamında yapılan sınav ile ilgili sunulan hizmetlerin mevcut durumu, bu sınav için duyulan kaygı düzeyine ilişkin durum ve öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemek ve çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaca göre yanıt aranan sorular aşağıda verilmiştir:

1. MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri,
 - a. Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
 - b. Açık öğretimi tercih nedenine göre farklılık göstermekte midir?
2. MAÖL öğrencilerinin sınav kaygıları,
 - a. Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
 - b. Açık öğretimi tercih nedenine göre farklılık göstermekte midir?
3. MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerine ve sınav kaygılarına ilişkin dağılımları nedir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2005) göre, tarama modelleri, geçmişte var olmuş ya da var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan modellerdir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, anlaşılacak istenen durumu uygun bir biçimde belirlemektir.

Örneklem

MAÖL'de 2018-2019 eğitim-öğretim yılında aktif kayıtlı öğrenciler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Örneklemi ise Ankara ili Mamak ve Yenimahalle ilçelerinde MAÖL'de öğrenime devam eden ve araştırmanın amaçlarına uygun olarak 9 okulda ulaşılabilen 410 öğrenciden meydana gelmektedir. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında MAÖL'de aktif kayıtlı öğrenci sayısı 1.dönem 158.473, 2.dönem 133.506 ve 3.dönem 61.092'dir. Ankara ilinde aktif kayıtlı öğrenci sayısı ise 1.dönem 8.967, 2.dönem 7.596, 3.dönem 3.759'dur (MAÖL Sayısal Veriler, 2018).

Araştırmada seçkisiz (rastgele) olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme türü olan tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçsal örneklemede çalışmanın amacına göre bilgi açısından zengin durumlar seçilerek derinlemesine araştırma yapılabilir. Tabakalı Amaçsal Örnekleme yöntemi, ilgilenilen belirli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırma yapmak amacıyla tercih edilir. Gözlem birim rastgele seçilmez. Örneklem birimden eleman seçilirken tabakanın evrendeki oranı dikkate alınmaz (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). Evrendeki tüm öğrencilere ulaşılması mümkün olmadığından ve araştırmanın uygulanabilir olması açısından örneklem seçilmesi yoluna gidilmiştir. MAÖL'de meslek dersleri eğitimi yüz yüze verildiğinden örneklem seçimi, meslek dersleri için yüz yüze eğitim veren okullar ve öğrenci sayıları dikkate alınarak yapılmıştır.

Örneklem grubundaki öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin dağılımları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımları

Değişkenler	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Erkek	236	57,6
	Kadın	174	42,4
AçıkÖğretimi Tercih Nedeni	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	22,4
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	17,1
	Meslek edinmek	111	27,1
	Yükseköğrenime devam etmek	35	8,5
	İş imkânlarını arttırmak	36	8,8
	Çalışılan işte ilerlemek	47	11,5
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	3,2
	Askerliği ertelemek	6	1,5
	Toplam	410	100,0

Tablo 1’e göre erkeklerin kadınlara göre (%57,6; N=236) daha fazla olduğu; öğrencilerin açık öğretimi en çok meslek edinmek (%27,1; N=111), en az ise askerliği ertelemek (%1,5; N=6) amacıyla tercih ettikleri görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüş Ölçeği (SHYGÖ)” ile Başol (2017) tarafından geliştirilen “Ayda Sınav Kaygısı Ölçeği (ASKÖ)” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. SHYGÖ ölçeğinin geliştirilmesinde, kapsam geçerliliği çerçevesinde akademik düzeyde beş uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanların ölçek ile ilgili görüş ve önerileri değerlendirilerek düzenlemeye gidilmiş ve bazı maddeler atılırken bazıları birleştirilip geliştirilerek ölçeğe son şekli verilmiştir. Maddeler, 5’li likert tipinde yapılandırılmıştır. “Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde ve “5, 4, 3, 2, 1” puanlama sistemi kullanılarak sıralanmıştır. Ölçek, araştırmacı tarafından 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Altındağ ve Keçiören ilçelerinde belirlenen 10 okulda yüz yüze eğitime devam eden 420 Mesleki Açık Öğretim Lisesi öğrencisine bire bir uygulamayla pilot çalışması yapılmıştır. SHYGÖ; “Genel Özellikler (1, 2, 3, 4. maddeler), Avantajlar ve Olanaklar (5, 6, 7. maddeler), Ölçme ve Değerlendirme (8, 9, 10. maddeler), Rehberlik ve Destek (11, 12, 13, 14. maddeler), Salon Görevlilerinin Niteliği (15, 16, 17. maddeler), İletişim ve Sınav Ortamı (18, 19, 20, 21, 22, 23, 24. maddeler), Soruların Niteliği (25, 26, 27, 28. maddeler)” olmak üzere 7 alt boyuttan ve toplam 28 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki maddeler, 5’li likert tipi dereceleme ölçeği şeklinde yapılandırılmış ve “Kesinlikle Katılıyorum-5, Katılıyorum-4, Kısmen Katılıyorum-3, Katılmıyorum-2, Kesinlikle Katılmıyorum-1” şeklinde sıralanarak puanlanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık (güvenirlilik) katsayıları Genel Özellikler alt boyutunda ,75, Avantajlar ve Olanaklar alt boyutunda ,69, Ölçme ve Değerlendirme alt boyutunda ,66, Rehberlik ve Destek alt boyutunda ,81, Salon Görevlilerinin Niteliği alt boyutunda ,80, İletişim ve Sınav Ortamı alt boyutunda ,86, Soruların Niteliği alt boyutunda ,78, ve ölçeğin tamamında ,92 hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar sonucunda pilot çalışması yapılan ölçeğin güvenilir olduğuna karar verilmiştir.

Asıl uygulama Ankara ili Mamak ve Yenimahalle ilçelerinde MAÖL’de öğrenim gören 9 okuldaki 410 öğrenci oluşturmaktadır. Asıl veriler üzerinde yapılan analizlerde Cronbach Alpha (güvenirlilik) katsayıları Genel Özellikler alt boyutunda ,78, Avantajlar ve Olanaklar alt

boyutunda ,76, Ölçme ve Değerlendirme alt boyutunda ,71, Rehberlik ve Destek alt boyutunda ,84, Salon Görevlilerinin Niteliği alt boyutunda ,77, İletişim ve Sınav Ortamı alt boyutunda ,85, Soruların Niteliği alt boyutunda ,81, ve ölçeğin tamamında ,93 bulunmuştur. ASKÖ, 15 maddeden ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, “1-Asla Doğru değil, 2-Doğru değil, 3-Ara Sıra Doğru, 4-Doğru, 5-Her Zaman Doğru” şeklinde 5’li likert tipi derecelendirilmiştir. Ölçekte ilk alt boyut Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı’yı (1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14. maddeler), ikinci alt boyut Aile ve Çevre Kaygısı’nı (3, 5, 7, 10, 13, 15. maddeler) ifade etmektedir. Aile ve Çevre Kaygısı alt boyutu puanı ve toplam puan hesaplanırken iki madde (5 ve 15) ters kodlanmalıdır. Ölçeğin Cronbach Alpha (güvenirlilik) katsayıları Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı alt boyutunda ,89, Aile ve Çevre Kaygısı alt boyutunda ,70 ve ölçeğin tamamında ,86 şeklindedir (Başol, 2017). Bu araştırmada Cronbach Alpha katsayıları Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı alt boyutunda ,90, Aile ve Çevre Kaygısı alt boyutunda ,76 ve ölçeğin tamamında ,87 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin normal dağılım durumunu belirlemek için yapılan Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda SHYGÖ, ASKÖ ve ölçeklerin alt boyutlarının istatistiksel olarak normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Normal dağılım durumunu daha kapsamlı incelemek için mod, medyan, ortalama değerleri; çarpıklık ve basıklık değerleri, histogramlar ve Q-Q Plot grafikleri incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda da dağılımının normallik göstermediği belirlenmiş ve non-parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin ve sınav kaygılarının; cinsiyete göre farklılık durumunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi, açık öğretimi tercih nedenine göre farklılık durumunu belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H testi ve bu test sonucuna göre bulunan anlamlı farklılığın gruplar arasındaki durumunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Sınav hizmetlerine yönelik görüşler ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman Korelasyon Analizi yapılmıştır. Bulgular için anlamlılık ,05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüşlere İlişkin Bulgular

Cinsiyete ilişkin bulgular

Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin cinsiyete göre test sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete Göre SHYGÖ ve Alt Boyutlarına Ait Mann Whitney U Testi Sonuçları (* p<0,05)

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x} sıra	Σ sıra	U	p
Genel Özellikler	Erkek	236	216,36	51060,00	17970,000	,028*
	Kadın	174	190,78	33195,00		
Avantajlar ve Olanaklar	Erkek	236	214,18	50547,50	18482,500	,081
	Kadın	174	193,72	33707,50		
Ölçme ve Değerlendirme	Erkek	236	210,55	49690,50	19339,500	,308
	Kadın	174	198,65	34564,50		
Rehberlik ve Destek	Erkek	236	210,07	49575,50	19454,500	,360
	Kadın	174	199,31	34679,50		
Salon Görevlilerinin Niteliği	Erkek	236	214,68	50663,50	18366,500	,061
	Kadın	174	193,05	33591,50		
İletişim ve Sınav Ortamı	Erkek	236	219,59	51823,50	17206,500	,005*
	Kadın	174	186,39	32431,50		

Soruların Niteliği	Erkek	236	210,19	49604,00	19426,000	,346
	Kadın	174	199,14	34651,00		
Ölçek Toplam	Erkek	236	214,75	50681,50	18348,500	,066
	Kadın	174	192,95	33573,50		

Tablo 2'ye göre Genel Özellikler, İletişim ve Sınav Ortamı alt boyutlarında öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri cinsiyete göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre sınav hizmetlerine yönelik görüşlerine ait ortalamaları daha yüksektir ve daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir. Diğer alt boyutlar ve ölçek toplamında öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri cinsiyete göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Açık öğretimi tercih nedenine ilişkin bulgular

Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin açık öğretimi tercih nedenine göre test sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Açık Öğretimi Tercih Nedenine Göre SHYGÖ ve Alt Boyutlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları (* $p<0,05$)

Boyutlar	Açık Öğretimi Tercih Nedeni	N	\bar{x} sıra	sd	x2	p
Genel Özellikler	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	196,85	7	14,043	,050
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	210,03			
	Meslek edinmek	111	182,77			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	220,44			
	İş imkânlarını arttırmak	36	208,81			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	252,17			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	196,69			
	Askerliği ertelemek	6	252,33			
Avantajlar ve Olanaklar	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	198,12	7	12,996	,072
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	213,78			
	Meslek edinmek	111	185,43			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	190,74			
	İş imkânlarını arttırmak	36	234,11			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	246,83			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	186,88			
	Askerliği ertelemek	6	224,33			
Ölçme ve Değerlendirme	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	187,36	7	15,591	,029*
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	184,65			
	Meslek edinmek	111	196,74			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	225,94			
	İş imkânlarını arttırmak	36	228,58			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	246,85			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	222,12			
	Askerliği ertelemek	6	271,17			
Rehberlik ve Destek	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	193,69	7	16,164	,024*
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	207,06			
	Meslek edinmek	111	180,00			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	210,43			
	İş imkânlarını arttırmak	36	237,56			

	Çalışılan işte ilerlemek	47	241,43			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	260,38			
	Askerliği ertelemek	6	218,75			
Salon Görevlilerinin Niteliği	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	199,06	7	13,402	,063
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	198,84			
	Meslek edinmek	111	183,14			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	213,16			
	İş imkânlarını arttırmak	36	231,89			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	238,66			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	258,27			
	Askerliği ertelemek	6	218,67			
İletişim ve Sınav Ortamı	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	208,44	7	4,530	,717
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	194,11			
	Meslek edinmek	111	192,70			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	215,97			
	İş imkânlarını arttırmak	36	219,40			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	216,37			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	241,62			
	Askerliği ertelemek	6	222,08			
Soruların Niteliği	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	211,20	7	13,977	,052
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	197,37			
	Meslek edinmek	111	182,18			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	203,36			
	İş imkânlarını arttırmak	36	207,14			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	255,78			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	216,54			
	Askerliği ertelemek	6	229,17			
Ölçek Toplam	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	197,59	7	12,040	,099
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	202,42			
	Meslek edinmek	111	183,72			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	211,61			
	İş imkânlarını arttırmak	36	224,17			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	247,20			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	229,73			
	Askerliği ertelemek	6	238,83			

Tablo 3'e göre Ölçme ve Değerlendirme, Rehberlik ve Destek alt boyutlarında öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri açık öğretimi tercih nedenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Diğer alt boyutlar ve ölçek toplamında öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri açık öğretimi tercih nedenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p \geq 0,05$).

Bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4'teki bulgulara göre, öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri açık öğretimi tercih nedenine göre incelendiğinde, gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0,05$). Genel olarak açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, iş imkânlarını

arttırmak, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin diğer öğrencilere göre sınav hizmetlerine yönelik görüşlerine ait ortalamaları daha yüksektir ve daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 4. Açık Öğretimi Tercih Nedenine Göre Anlamlı Farklılık Bulunan SHYGÖ Alt Boyutlarına Ait Mann Whitney U Testi Sonuçları (* p<0,05)

Boyutlar	Gruplar	N	\bar{x} sıra	Σ sıra	U	p
Ölçme ve Değerlendirme	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	63,72	5862,00	1584,000	,009*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	82,30	3868,00		
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	51,58	3610,50	1125,500	,003*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	70,05	3292,50		
	Meslek edinmek	111	73,53	8162,00	1946,000	,011*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	93,60	4399,00		
Rehberlik ve Destek	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	64,68	5951,00	1673,000	,028*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	80,40	3779,00		
	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	50,72	4666,50	388,500	,040*
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	69,12	898,50		
	Meslek edinmek	111	69,15	7675,50	1459,500	,015*
	İş imkânlarını arttırmak	36	88,96	3202,50		
	Meslek edinmek	111	72,98	8100,50	1884,500	,006*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	94,90	4460,50		
	Meslek edinmek	111	59,95	6654,00	438,000	,020*
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	84,31	1096,00		

Sınav Kaygılarına İlişkin Bulgular

Cinsiyete ilişkin bulgular

Öğrencilerin sınav kaygılarının cinsiyete göre test sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Cinsiyete Göre ASKÖ ve Alt Boyutlarına Ait Mann Whitney U Testi Sonuçları (* p<0,05)

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{x} sıra	Σ sıra	U	p
Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı	Erkek	236	190,51	44961,00	16995,000	,003*
	Kadın	174	225,83	39294,00		
Aile ve Çevre Kaygısı	Erkek	236	206,40	48709,50	20320,500	,858
	Kadın	174	204,28	35545,50		
Ölçek Toplam	Erkek	236	194,93	46002,50	18036,500	,035*
	Kadın	174	219,84	38252,50		

Tablo 5'e göre Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı alt boyutu ve ölçek toplamında öğrencilerin sınav kaygıları cinsiyete göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (p<0,05). Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre sınav kaygılarına ait ortalamaları daha yüksektir ve daha fazla sınav kaygısı yaşadıkları söylenebilir. Aile ve Çevre Kaygısı alt boyutunda öğrencilerin sınav kaygıları cinsiyete göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0,05).

Açık öğretimi tercih nedenine ilişkin bulgular

Öğrencilerin sınav kaygılarının açık öğretimi tercih nedenine göre test sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Açık Öğretimi Tercih Nedenine Göre ASKÖ ve Alt Boyutlarına Ait Kruskal Wallis H Testi Sonuçları (* $p<0,05$)

Boyutlar	Açık Öğretimi Tercih Nedeni	N	$\bar{x}_{sıra}$	sd	χ^2	p
Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	200,23	7	18,358	,010*
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	213,67			
	Meslek edinmek	111	229,09			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	178,89			
	İş imkânlarını arttırmak	36	214,69			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	161,61			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	162,08			
	Askerliği ertelemek	6	292,50			
Aile ve Çevre Kaygısı	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	208,22	7	15,629	,029*
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	221,43			
	Meslek edinmek	111	222,65			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	187,40			
	İş imkânlarını arttırmak	36	189,06			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	160,57			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	174,00			
	Askerliği ertelemek	6	285,00			
Ölçek Toplam	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	201,08	7	21,168	,004*
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	217,69			
	Meslek edinmek	111	229,73			
	Yükseköğrenime devam etmek	35	178,76			
	İş imkânlarını arttırmak	36	205,89			
	Çalışılan işte ilerlemek	47	156,36			
	Bilgi ve kültürü arttırmak	13	166,31			
	Askerliği ertelemek	6	306,42			

Tablo 6'ya göre tüm alt boyutlarda ve ölçek toplamında öğrencilerin sınav kaygıları açık öğretimi tercih nedenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

Bulunan anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7'ye göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0,05$). Genel olarak açık öğretimi meslek edinmek, askerliği ertelemek, yarım kalan eğitimi tamamlamak, bir lise diplomasına sahip olmak amacıyla tercih eden öğrencilerin sınav kaygıları daha yüksektir ve daha fazla sınav kaygısı yaşadıkları söylenebilir. Açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, yükseköğrenime devam etmek, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin ise sınav kaygıları daha düşüktür ve daha az sınav kaygısı yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 7. Açık Öğretimi Tercih Nedenine Göre Anlamlı Farklılık Bulunan ASKÖ ve Alt Boyutlarına Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları (* p<0,05)

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	$\Sigma_{sıra}$	U	p
Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	74,86	6887,00	1715,000	,046*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	60,49	2843,00		
	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	48,04	4420,00	142,000	,047*
	Askerliği ertelemek	6	71,83	431,00		
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	65,55	4588,50	1186,500	,011*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	49,24	2314,50		
	Meslek edinmek	111	77,93	8650,00	1451,000	,024*
	Yükseköğrenime devam etmek	35	59,46	2081,00		
	Meslek edinmek	111	86,79	9633,50	1799,500	,002*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	62,29	2927,50		
	Yükseköğrenime devam etmek	35	19,41	679,50	49,500	,040*
	Askerliği ertelemek	6	30,25	181,50		
	İş imkânlarını arttırmak	36	48,22	1736,00	622,000	,039*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	37,23	1750,00		
Çalışılan işte ilerlemek	47	24,99	1174,50	46,500	,008*	
Askerliği ertelemek	6	42,75	256,50			
Aile ve Çevre Kaygısı	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	75,47	6943,00	1659,000	,024*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	59,30	2787,00		
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	66,15	4630,50	1144,500	,005*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	48,35	2272,50		
	Meslek edinmek	111	86,46	9597,00	1836,000	,003*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	63,06	2964,00		
Ölçek Toplam	Çalışılan işte ilerlemek	47	25,15	1182,00	54,000	,014*
	Askerliği ertelemek	6	41,50	249,00		
	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	75,27	6925,00	1677,000	,031*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	59,68	2805,00		
	Yarım kalan eğitimi tamamlamak	92	47,86	4403,50	125,500	,026*
	Askerliği ertelemek	6	74,58	447,50		
	Bir lise diplomasına sahip olmak	70	66,27	4639,00	1136,000	,005*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	48,17	2264,00		
	Meslek edinmek	111	77,79	8634,50	1466,500	,029*
	Yükseköğrenime devam etmek	35	59,90	2096,50		
	Meslek edinmek	111	87,77	9742,00	1691,000	,000*
	Çalışılan işte ilerlemek	47	59,98	2819,00		
	Yükseköğrenime devam etmek	35	19,24	673,50	43,500	,023*
	Askerliği ertelemek	6	31,25	187,50		
İş imkânlarını arttırmak	36	19,97	719,00	53,000	,048*	
Askerliği ertelemek	6	30,67	184,00			
Çalışılan işte ilerlemek	47	24,63	1157,50	29,500	,002*	
Askerliği ertelemek	6	45,58	273,50			
Bilgi ve kültürü arttırmak	13	8,27	107,50	16,500	,048*	
Askerliği ertelemek	6	13,75	82,50			

Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüşler ile Sınav Kaygıları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkiye ait test sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. SHYGÖ Toplam Puanları ile ASKÖ Toplam Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları (* p<0,05)

		SHYGÖ	ASKÖ
SHYGÖ	r	1,000	-,113**
	p	.	,022*
	N	410	410
ASKÖ	r	-,113**	1,000
	p	,022*	.
	N	410	410

Tablo 8’e göre SHYGÖ toplam puanları ile ASKÖ toplam puanlarında öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişki incelendiğinde, görüşler ile kaygılar arasında istatistiksel olarak negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r=-,113$; $p<0,05$). Buna göre öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasında ters bir ilişki olduğu ve öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerine ait puanları arttıkça sınav kaygılarına ait puanlarının anlamlı bir şekilde azaldığı söylenebilir.

Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüşlere İlişkin Dağılımlara Ait Bulgular

SHYGÖ maddelerine verilen cevaplara ilişkin dağılımlar Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Sınav Hizmetlerine Yönelik Görüşlere İlişkin Dağılımlar

Maddeler	N	\bar{x}	SS	$Sh_{\bar{x}}$	Min	Max
Madde 1	410	4,25	1,004	,050	1	5
Madde 2	410	4,29	,945	,047	1	5
Madde 3	410	4,11	1,125	,056	1	5
Madde 4	410	3,94	1,295	,064	1	5
Madde 5	410	3,73	1,373	,068	1	5
Madde 6	410	3,85	1,230	,061	1	5
Madde 7	410	4,08	1,176	,058	1	5
Madde 8	410	3,90	1,171	,058	1	5
Madde 9	410	4,14	,990	,049	1	5
Madde 10	410	4,11	,955	,047	1	5
Madde 11	410	3,88	1,238	,061	1	5
Madde 12	410	3,92	1,170	,058	1	5
Madde 13	410	3,90	1,122	,055	1	5
Madde 14	410	3,79	1,130	,056	1	5
Madde 15	410	4,06	1,049	,052	1	5
Madde 16	410	4,14	,944	,047	1	5
Madde 17	410	4,37	,853	,042	1	5
Madde 18	410	4,37	,844	,042	1	5
Madde 19	410	4,20	,880	,043	1	5
Madde 20	410	4,15	,971	,048	1	5
Madde 21	410	4,04	,992	,049	1	5

Madde 22	410	3,97	1,031	,051	1	5
Madde 23	410	4,20	,904	,045	1	5
Madde 24	410	4,13	1,026	,051	1	5
Madde 25	410	4,01	1,062	,052	1	5
Madde 26	410	3,86	1,180	,058	1	5
Madde 27	410	4,07	1,055	,052	1	5
Madde 28	410	3,81	1,222	,060	1	5

Tablo 9'a göre öğrencilerin en çok katıldıkları ilk üç maddenin 2, 17 ve 18. maddeler olduğu görülmektedir. 2. maddede "Sınav günleri uygundur.", 17. maddede "Salon görevlileri sınav süresine dikkat etmektedir." ve 18. maddede "Sınav giriş belgelerine internette kolayca ulaşılabilir." ifadeleri yer almaktadır. Öğrencilerin en az katıldıkları ilk üç maddenin 5, 14 ve 28. maddeler olduğu görülmektedir. 5. maddede "Sınav yerleri belirlenirken ulaşım kolaylığı dikkate alınmaktadır.", 14. maddede "İletişim merkezi/danışma hattı, sınavla ilgili sorulara cevap vermede yeterlidir." ve 28. maddede "Sınav sorularının zorluk derecesi seviyeye uygundur." ifadeleri yer almaktadır.

Sınav Kaygılarına İlişkin Dağılımlara Ait Bulgular

ASKÖ maddelerine verilen cevaplara ilişkin dağılımlar Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Sınav Kaygılarına İlişkin Dağılımlar

Maddeler	N	\bar{x}	SS	$Sh_{\bar{x}}$	Min	Max
Madde 1	410	3,16	1,153	,057	1	5
Madde 2	410	3,05	1,141	,056	1	5
Madde 3	410	2,86	1,249	,062	1	5
Madde 4	410	3,11	1,242	,061	1	5
Madde 5	410	3,31	1,282	,063	1	5
Madde 6	410	3,05	1,165	,058	1	5
Madde 7	410	2,59	1,298	,064	1	5
Madde 8	410	2,75	1,230	,061	1	5
Madde 9	410	2,80	1,154	,057	1	5
Madde 10	410	2,87	1,230	,061	1	5
Madde 11	410	2,99	1,277	,063	1	5
Madde 12	410	2,95	1,236	,061	1	5
Madde 13	410	2,61	1,266	,063	1	5
Madde 14	410	2,79	1,219	,060	1	5
Madde 15	410	3,44	1,263	,062	1	5

Tablo 10'a göre öğrencilerin en çok katıldıkları ilk üç maddenin 1, 5 ve 15. maddeler olduğu görülmektedir. 1. maddede "Sınav yaklaştıkça heyecandan ya bildiklerimi karıştırırsam endişesi yaşarım.", 5. maddede "Sınavım kötü geçerse ailem ne der (sitem etme, kıyama, kıyaslama, suçlama, ayıplama) tarzı endişeler taşımam." ve 15. maddede "Ailem ve arkadaşlarım için sınavdaki başarı veya başarısızlığım çok anlam ifade etmez." ifadeleri yer almaktadır. Öğrencilerin en az katıldıkları ilk üç maddenin 7, 8 ve 13. maddeler olduğu görülmektedir. 7. maddede "Sınavda kötü sonuç alırsam sevdiğim insanların gözünde değersizleşeceğim düşüncesi beni yorar.", 8. maddede "Sınav esnasında fizyolojik sorunlar (kalp atışlarının hızlanması, baş ağrısı, ellerin buz kesmesi, terleme vb. gibi) yaşarım." ve 13. maddede "Sınavda başarılı olamazsam çevreden alacağım tepkileri düşünmek bile istemiyorum." ifadeleri yer almaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğrencilerin eğitimlerine MAÖL’de devam etme ve çeşitli sebeplerle eğitimini yarıda bırakan bireylerin eğitimlerini tamamlama gibi istekleri, gün geçtikçe MAÖL’e olan talebi ve MAÖL öğrenci sayısını arttırmaktadır. Bu nedenle MAÖL’ün eğitim sistemi ile ilgili unsurlarının sürekli olarak gözden geçirilmesi gerekmektedir. MAÖL kapsamında verilen sınav hizmetleri ve öğrencilerin sınavlarla ilgili yaşadıkları kaygı bu unsurlardan bazılarıdır. Sunulan hizmetler doğrudan öğrenciyi etkilediğinden sınav hizmetlerinin etkili bir biçimde tasarlanması ve uygulanması oldukça önemlidir. Bu nedenle araştırmada MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişki belirlenmiş ve cinsiyet, açık öğretimi tercih nedeni değişkenleri açısından incelenmiştir.

SHYGÖ’nün Genel Özellikler, İletişim ve Sınav Ortamı alt boyutlarına ilişkin görüşler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre sınavın genel özellikleri ve sınavla ilgili bilgilere erişim, iletişim ve sınavın yapıldığı ortam hakkında daha olumlu görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde, bu araştırmanın anlamlı farklılık bulunan sonuçlarına benzer şekilde sonuçlar içeren araştırmalara rastlanmaktadır (Şentürk, 2009; Sarıhan, 2010; Yavuz, 2014). Diğer alt boyutlar ve ölçek toplamına ilişkin görüşler cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre cinsiyetin öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerini; sınavın avantajları ve olanakları, sınavın ölçme ve değerlendirmesi, sınavla ilgili sunulan rehberlik ve destek hizmetleri, salon görevlilerinin nitelikleri ve yeterlikleri, sınav sorularının nitelikleri ve yeterlikleri ile ölçeğin geneline ait görüşler bakımından etkilemediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Bedel (2006) ve Yılmaz (2009) tarafından yapılan araştırmalarda cinsiyete göre kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

SHYGÖ’nün Ölçme ve Değerlendirme, Rehberlik ve Destek alt boyutlarına ilişkin görüşler açık öğretimi tercih nedeni değişkenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, iş imkânlarını arttırmak, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin daha yüksek olduğu ve daha olumlu görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlar ve ölçek toplamına ilişkin görüşler açık öğretimi tercih nedeni değişkenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre açık öğretimi tercih nedeninin öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerini; sınavın genel özellikleri, sınavın avantajları ve olanakları, salon görevlilerinin nitelikleri ve yeterlikleri, sınavla ilgili iletişim ve sınavın yapıldığı ortam, sınav sorularının nitelikleri ve yeterlikleri ile ölçeğin geneline ait görüşler bakımından etkilemediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Yavuz (2014) tarafından yapılan araştırmada MAÖL’ü tercih nedenine göre tercih nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitime MAÖL’de devam etme, günümüzde öğrenciler için büyük ölçüde çalışılan işte ilerleme, iş imkânlarını artırma gibi durumların elverişli yollarından biri olarak görülmektedir. Adıgüzel (2016) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin MAÖL’ü tercih etme nedenlerinin; gündüz saatlerinde bir işte çalışabilme imkânı sunması, derslerin akşam saatlerinde veya hafta sonu olması, kılık kıyafetin serbest olması ve örgün eğitimde okuma hakkı kalmayanlara devam edebilme fırsatı vermesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şahin ve Uysal (2017) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin eğitimlerini Açık Öğretim Lisesi’nde sürdürme nedenleri “ekonomik, ayrımcılık, eğitim sistemi, kişisel” olarak; Açık

Öğretim Lisesi'ni bitirme amaçları ise iş bulmak, iş değiştirmek, işteki pozisyonunu değiştirmek gibi “mesleki amaçlar (iş yaşamına yönelik amaçlar)”, daha ileri eğitime devam etmek gibi “akademik amaçlar”, kendine güvenini geliştirmek, okuma isteğini gerçekleştirmek ve daha kültürlü olmak gibi “kişisel gelişme amaçları” olarak belirlenmiştir.

ASKÖ'nün Bilişsel ve Fizyolojik Kaygı alt boyutu ve ölçek toplamına ilişkin sınav kaygıları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre sınav öncesinde ve sınav esnasında ve ölçeğin geneline ait sınav kaygısı bakımından daha fazla kaygı yaşadıkları tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde, bu araştırmanın anlamlı farklılık bulunan sonuçlarına benzer şekilde sonuçlar içeren araştırmalara rastlanmaktadır (Alyaprak, 2006; Aslan, 2005; Atak, 2004; Ayan, 2015; Aydoğmuş, 2016; Çakmak, 2007; Cesim, 2014; Eraslan, 2010; Habacı, 2013; Kayapınar, 2006; Kısa, 1996; Lawrence, 2014; Martin, 1997; Mohammadyari, 2012; Şahinler, 2018; Softa vd.,2015; Yağcı, 2010; Yalçınkaya, 2011; Yıldız, 2007; Yolcu, 2015; Zengin, 2008). Diğer yandan Aydın (2016), Özen (2016) ve Ün (2018) tarafından yapılan araştırmalarda, bu araştırma sonuçlarından farklı olarak, erkek öğrencilerin sınav kaygısının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aile ve Çevre Kaygısı alt boyutuna ilişkin sınav kaygıları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre cinsiyetin öğrencilerin sınav kaygılarını, aile ve çevre açısından etkilemediği tespit edilmiştir. Benzer şekilde Pazarlı (2009), Habacı (2013), Softa vd. (2015) ve Aydoğmuş (2016) tarafından yapılan araştırmalarda cinsiyete göre kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

ASKÖ'nün tüm alt boyutları ve ölçek toplamına ilişkin sınav kaygıları açık öğretimi tercih nedeni değişkenine göre incelendiğinde, tercih nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak açık öğretimi meslek edinmek, askerliği ertelemek, yarım kalan eğitimi tamamlamak, bir lise diplomasına sahip olmak amacıyla tercih eden öğrencilerin sınav kaygılarının daha yüksek; açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, yükseköğrenime devam etmek, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin sınav kaygılarının daha düşük olduğu tespit edilmiştir. MAÖL, yetişkinler için hem çalışmaya hem de eğitime erişme olanağı veren ikinci şans eğitimidir. Bu nedenle öğrenciler için çalışma fırsatı ve işte ilerleme imkânı sunması, istihdam sağlaması gibi açılardan oldukça önemli görülmektedir. Açık öğretimi çalışılan işte ilerlemek, yükseköğrenime devam etmek, bilgi ve kültürü arttırmak amacıyla tercih eden öğrencilerin sınav kaygılarının düşük olmasında; öğrencilerin hâlihazırda bir işe sahip olmaları, buna bağlı olarak iş ve gelecek konusunda kaygılarının fazla olmaması ve ayrıca bir işe sahip olmanın yanında eğitim olanağından yararlanabilmeleri etkili olabilir. Yine öğrencilerin MAÖL'ü olmazsa olmaz bir durum olarak değil, aksine kendilerine ayrıca iş, eğitim ve bilgi açısından fayda sağlayıcı bir fırsat olarak görmeleri de sınav kaygılarını azaltan durumlardan sayılabilir.

Öğrencilerin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygıları arasındaki ilişki incelendiğinde, görüşler ile kaygılar arasında anlamlı ve negatif yönde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin görüşlerine ait puanları arttıkça sınav kaygılarına ait puanlarının anlamlı bir şekilde azaldığı tespit edilmiştir. Buna göre sınav hizmetleri ile ilgili olumlu görüşe sahip olan, sınavlara ve sınav hizmetlerine ilişkin daha bilinçli ve bilgili olan öğrencilerin sınav kaygılarının düşük olduğu söylenebilir. Öğrencilerin bilgi sahibi olduğu durumlarda ne ile karşılaşacaklarını bilmeleri, bu konularda olumlu görüşe sahip olmalarında ve o durumla ilgili kaygılarının düşük olmasında etkili olabilir. Sınav kaygısını azaltmanın yolunun, öğrencinin sadece sınav konusu hakkında bilgi sahibi olması değil, bunun yanında sınav kapsamında sunulan hizmetler hakkında da bilgi sahibi olması olduğu anlaşılmaktadır.

SHYGÖ'ye verilen cevaplar açısından sonuçlara göre, öğrencilerin en çok ve en az katıldıkları görüşler doğrultusunda; öğrencilerin sınav hizmetlerinden sınav yapılan gün konusunda, salon görevlilerinden sınav süresine uymaları konusunda ve internet hizmetlerinden sınav giriş belgelerine ulaşma konusunda memnun ve olumlu görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. Sınav hizmetlerinden sınav yerleri belirlenirken ulaşım kolaylığının dikkate alınması konusunda, iletişim merkezi/danışma hattından sınavla ilgili sorulara cevap vermedeki yeterliliği konusunda, soru hazırlama hizmetlerinden sınav sorularının zorluk derecesinin seviyeye uygun olması konusunda memnun olmadıkları ve olumsuz görüşe sahip oldukları tespit edilmiştir. ASKÖ'ye verilen cevaplar açısından sonuçlara göre, öğrencilerin en çok ve en az katıldıkları görüşler doğrultusunda; sınav öncesinde sınav yaklaştıkça heyecan faktörünün öğrencilerde önemli bir endişe yarattığı ve buna bağlı olarak öğrencilerin sınav kaygısını arttırdığı tespit edilmiştir. Öğrenciler, çevrenin sınav sonuçlarına vereceği tepkilerle ilgili düşüncelere ve sınav esnasında fizyolojik sorunlar yaşama durumlarına çok fazla katılmadıkları için bu durumların öğrencilerin sınav kaygısını arttırmada çok fazla rol oynamadığı tespit edilmiştir. Ölçeklere verilen cevaplar genel olarak değerlendirildiğinde, MAÖL öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşlerinin olumlu ve sınav kaygılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Yapılan araştırma ile ortaya çıkan sonuçlara dayanılarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Sınav hizmetleri, öğrencilerin memnun olmadığı durumlar açısından gözden geçirilerek sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılabilir.
2. Öğrenciler sınav öncesinde sınav yaklaştıkça daha fazla kaygı yaşadıklarından dolayı sınav öncesinden başlanarak kaygıya neden olan faktörlerin ortadan kaldırılması, önleyici çalışmaların yapılması ve kaygı ile başa çıkılması için çalışmalar yapılabilir.
3. Kız öğrenciler daha fazla sınav kaygısı yaşadıklarından dolayı özellikle kız öğrenciler için ayrıca rehberlik çalışmaları ve araştırmalar yapılabilir.
4. Sınavlar ve sınav hizmetleri ile ilgili olumlu görüşe ve yeterli bilgiye sahip olmayan öğrencilerin sınav kaygıları yüksek olduğundan dolayı AÖKS ve bu kapsamda sunulan hizmetler ile ilgili daha fazla tanıtıcı çalışmalar yapılabilir.
5. Araştırma daha geniş bir coğrafi alanda farklı gruplar, farklı sınavlar, farklı değişkenler ve farklı okul türleri ele alınarak yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, M. U. (2016). *Öğrencilerin Mesleki Açık Öğretim Lisesini seçme nedenleri (Kayseri ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Alyaprak, İ. (2006). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde sınav kaygısını etkileyen faktörlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aslan, S. A. (2005). *Ergenlerde ana-baba tutumu, sınav kaygısı, ders çalışma becerilerinin lise giriş sınavını yordama düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Atak, M. (2004). *Genel lise öğrencilerinin sınav kaygısı ile ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi (Kayseri örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Ayan, M. (2015). *Lisans Yerleştirme Sınavına (LYS) hazırlanan öğrencilerin stres, sınav kaygısı ve tükenmişlik durumlarının beslenme alışkanlıkları ile ilişkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Aydın, E. (2016). *Üniversite giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin sınav kaygılarının farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydoğmuş, E. (2016). *Öğrencilerin algıladıkları öğretmen tutumları ile sınav kaygısı arasındaki ilişki ve bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Başol, G. (2017). Ayda Sınav Kaygısı Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(13), 173-193.
- Bedel, Y. (2006). *Açıköğretim Lisesi Mesleki Açıköğretim Programı akademik danışmanlık hizmetlerinin etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cesim, D. T. (2014). *Sınıf tekrarı yapan ortaöğretim öğrencilerinde görülen başarısızlık nedenlerinin sınav kaygısı ve çalışma davranışı değişkenleri açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Colardyn, D. (2001). Lifelong learning: why will it work better? D. Colardyn (Eds.), *Lifelong Learning: Which Ways Forward?* (pp. 10). College of Europe.
- Çakmak, G. H. (2007). *Sınav kaygısı Ümraniye ilçesi farklı tür liselerde okuyan lise son sınıf öğrencileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eraslan, Y. (2010). *Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygılarının algıladıkları anne-baba tutumlarına göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Habacı, İ. (2013). Ortaöğretim 10, 11. ve 12. sınıf öğrencilerinin cinsiyete göre sınav kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 1-13.
- Hızal, A. (1983). *Uzaktan öğretim süreçleri ve yazılı gereçler: Eğitim teknolojisi açısından yaklaşım*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik.
- Kayapınar, E. (2006). *Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS)'na hazırlanan ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kaygı düzeylerinin incelenmesi (Afyonkarahisar ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kısa, S. S. (1996). *İzmir il merkezinde dershaneye devam eden lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygılarıyla ana-baba tutumları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Lawrence, A. (2014). Relationship between study habits and test anxiety of higher secondary students. *International Journal of Teacher Educational Research*, 3(6), 1-9.
- Martin, M. (1997). Emotional and cognitive effects of examination proximity in female and male students. *Oxford Review Of Education*, 23(4), 479-486.
- Mesleki Açık Öğretim Lisesi (2016). *Okulumuz*.
<http://maol.meb.gov.tr/www/okulumuz/icerik/12> sayfasından erişilmiştir.
- Mesleki Açık Öğretim Lisesi (2018). *Sayısal veriler*.
<http://maol.meb.gov.tr/www/sayisal-veriler/icerik/15> sayfasından erişilmiştir.
- Mesleki Açık Öğretim Lisesi (2023). *2023-2024 haftalık ders çizelgesi*.
<http://maol.meb.gov.tr/www/2018-2019-haftalik-ders-cizelgesi/icerik/171> sayfasından erişilmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *Mesleki Açık Öğretim Lisesi Yönetmeliği*.
http://maol.meb.gov.tr/sites/default/files/dokumanlar/mesleki_acik_ogretim_lisesi_yonetmeliği_0.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Mohammadyari, G. (2012). Comparative study of relationship between general perceived self-efficacy and test anxiety with academic achievement of male and female students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69, 2119-2123.

- Önen, S. (2002). *Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Tekstil-Konfeksiyon bölümü mezunlarının mesleki yeterlikleri ile ilgili meslek dersi öğretmenlerinin düşünceleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özen, Ö. E. (2016). *Lise son sınıf öğrencilerinin öz-düzenleme becerileri ile sınav kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Pazarlı, S. (2009). *Öğrenme stilleri ile sınav kaygısı arasındaki ilişki (İstanbul ili Anadolu yakası örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sarıhan, Ş. (2010). *Mesleki Açık Öğretim Lisesindeki öğrenci hizmetlerinin etkililiği konusunda öğrenci görüşleri (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Softa, H. K., Karaahmetoğlu, G. U., & Çabuk, F. (2015). Lise son sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı ve etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1481-1494.
- Şahin, B., & Uysal, M. (2017). Açık Öğretim Lisesinin yetişkin eğitiminde katılım sorunsalı bağlamında incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 50(1), 127-159.
- Şahinler, G. (2018). *On ikinci sınıf lise öğrencilerinin mesleki olgunluk ve umut düzeyi ile sınav kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Şentürk, E. (2009). *Mesleki Açık Öğretim Lisesi Bilişim Teknolojileri alanında verilen eğitimin etkililiğine yönelik öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Ün, M. D. (2018). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde sınav kaygısı, mükemmeliyetçilik ve anne baba tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yağcı, M. V. (2010). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin sınav kaygısı ve algılanan sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yalçınkaya, N. (2011). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumları ile sınav kaygısı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yavuz, H. (2014). *Mesleki Açık Öğretim Lisesi öğrencilerinin sunulan hizmetlerin etkililiği konusunda görüşleri ve motivasyon düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, H. Y. (2007). *Sınav kaygısı-ana-baba tutumları ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, E. (2009). *Açık Öğretim Lisesi ve Mesleki Açık Öğretim Lisesi öğrencilerinin insani değer profillerinin karşılaştırılması (İstanbul ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yolcu, M. A. (2015). *Aile sosyo-ekonomik durumu ve anne-baba tutumlarının sınav kaygısı düzeyleri üzerine etkilerinin incelenmesi (Konya örneğinde üniversite sınavına dershaneye giderek hazırlanan öğrencilere bir uygulama)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Zengin, H. (2008). *Endüstri meslek liselerinde eğitim gören öğrencilerin öğrenme stilleri, sınav kaygı düzeyleri ve akademik başarıları arasındaki ilişki (Kocaeli ili, Gebze ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Atıf için: Yaman, A. & Ünsal, H. (2023). Mesleki açık öğretim lisesi öğrencilerinin sınav hizmetlerine yönelik görüşleri ile sınav kaygılarının incelenmesi. *Turkish Journal of Primary Education (TUJPED)*, 8(2), 86-105.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Examining the assessment in the Turkish education system, it is seen that the central examination system with evaluation practices are carried out. One of these applications is the Open Education Institutions Exam held within the scope of Vocational Open Education High School. It is crucial to design and implement the examination services effectively for the success of Vocational Open Education High School. Since this exam has a potential that can significantly affect students in many ways such as acquiring a profession in their lives, completing the remaining education, having a high school diploma, continue to higher education, getting a job, increasing job opportunities, it is inevitable that this exam will cause anxiety in students. Based on this ideas, this research was conducted to examine the opinions and exam anxiety of Vocational Open Education High School students about examination services in terms of various variables (gender, reason for preference of open education) and to determine the relationship between their opinions and anxiety.

Method

Descriptive survey model and stratified purposive sampling method was used in the research. The universe of the research consists of students who are actively enrolled in Vocational Open Education High School in 2018-2019 academic year (n=158,473). The sample of the research consists of 410 students, who continue their education in Mamak and Yenimahalle in Ankara. Data were collected by Opinion Scale for Examination Services (28 items) and Ayda Exam Anxiety Scale (15 items). The significance level was accepted as .05 for the findings.

Findings

According to the findings of the research; the exam anxiety of the students differed significantly according to reason for preference of open education in all sub-dimensions and the total of the scale. When students' opinions about examination services are examined according to gender and reason for preference of open education and the exam anxiety of the students are examined according to gender, the difference varies in sub-dimensions and between the groups in the dimensions that are different.

Conclusion and Discussion

According to the results of the research; it has been determined that their opinions on examination services are higher and more positive according to male students' compared to female students. In general, it has been determined that they have higher and more positive opinions about examination services according to the students' who prefer open education for the purpose of progressing in the job, increasing job opportunities, increasing knowledge and culture compared to other students. It has been determined that they have higher exam anxiety according to female students' compared to male students. In general, that students' who prefer open education with the aim to acquire a profession, postpone military service, have a high school diploma compared to other students have higher exam anxiety and they experienced more exam anxiety; however, it has been determined exam anxiety is lower and they experienced less exam anxiety according to students' who prefer open education with the aim to progress in the job, continue to higher education, increase knowledge and culture. Statistically significant negative correlation was found between students' opinions about

examination services and exam anxiety. Accordingly, it can be said that students who have a positive opinion about examination services and who are more conscious and knowledgeable about exams and examination services have low exam anxiety. It was determined that the students had a positive opinion on the exam day from the examination services, abiding by the exam time from hall attendans, on accessing the exam entrance documents from the internet services; however, it was determined that the students were not satisfied and had a negative opinion about the ease of transportation when determining the exam locations from the examination services, the adequacy of answering the questions about the exam from the communication center/information line, the difficulty degree of the exam questions' becoming appropriate to the level from question preparation services. Before the exam, it was determined that as the exam approaches, the excitement factor creates an important anxiety in the students and increases the exam anxiety of the students accordingly; it has been determined that these situations do not play a role in increasing the exam anxiety of the students, since the students do not agree with the thoughts about the reactions of the environment to the exam results and the situations of experiencing physiological problems during the exam. When the answers given to the scales were evaluated in general, it was determined that Vocational Open Education High School students' opinions about examination services were positive and their exam anxiety was at a moderate level.